

Дмитро ШУПТА

ДЕЛЬФІН

Andrew YEVSA

THE DOLPHIN

Анатолий ЯНИ

ДЕЛЬФИН

Київ
«Толока»
2008

ББК 84 (4Укр)62 -53я44
УДК 821.161.2'06 -14(081)
Ш 966

Шупта Дмитро Романович. Дельфін
Поезії / пер. англ. А.Євса; пер. рос. А. Яні;

Київ. Видавництво «Толока», 2008, 90 с.

Ще в 60-х роках минулого століття твори Д. Шупти перекладалися на російську, грузинську, вірменську, таджицьку, башкирську, румунську, англійську та інші мови. Пропоноване видання – перша публікація окремою збіркою лірики на морську тематику поета в перекладах англійською А. Євси та російською А. Яні.

Упорядник і редактор
Оксана Шупта-В'язовська

Редактор англійського тексту
Ольга Сметанко

Художнє оформлення **Д. Шупта**

Видання здійснене за власний кошт автора

Ш 4202640202
2008

ISBN 966 - 7990 - 28 - 1

- © Дмитро Шупта, 2008
- © Андрій Євса, переклад, 2008
- © Анатолій Яні, переклад, 2008

Дмитро ШУПТА

ДЕЛЬФІН

1. В МОРІ
2. ЗДОРОВ'Я МОРЯ
3. ВОДОГРАЙ МОРЯ
4. ХВИЛЯ
5. ПТАХ
6. ГОСТЯ
7. ТЕЧІЯ
8. ОДЕСА, ВИД З МОРЯ
9. ДИВО МОРЯ
10. ХВИЛЯ-ЧАЙКА
11. ЩАСТЯ НА ВОДІ
12. ХВОРЕ МОРЕ
13. ДЕЛЬФІН
14. ЗИМА В ПОРТУ
15. КАРОЛІНО-БУГАЗ
16. КАТАМАРАН
17. ЛЕГЕНДИ МОРЯ
18. ОСІДЛАННЯ ХВИЛІ
19. У СПЕКУ
20. КНИГА МОРЯ
21. ЧОРНИЙ «ПРИНЦ»

1. В МОРІ

**Розгойдались хвилі в морі
Водяний клекоче лан.
Без доведень, апріорі
Я на хвилях, мов баклан.**

**У таку тривожну пору
Я не в штиль і не у бриз
То – підкинутий угору,
То – опущений униз.**

2. ЗДОРОВ'Я МОРЯ

**Море не знає захланного тління –
Море працює щодня.
В моря сьогодні прання каміння
І черепашок прання.**

**Берег розчулено пози голінні
Й наші молитви прийняв.
Після купальників літньої ліні
В моря сьогодні прання.**

3. ВОДОГРАЙ МОРЯ

Грайливий моря водограй
Хіба що тиша порятує.
Гойдає хвиля небокрай,
Крайнебо зламано вібрує.

Вирує спінена вода –
Ми молимося їй всесиллю –
І дуже рідко випада
Година спокою і штилю.

4. ХВИЛЯ

**Хвиля в зародку вібрує
Надвечірньої пори
Море Всесвітом чарує,
Море мінить кольори.**

**З порцеляни ранні зорі
В повечір'я тихий час,
В перламутровому морі
Я пливу, мов пеленгас.**

5. ПТАХ

Ти втомився, як і вчора
І немає вже снаги.
Полонила душу змора,
Наче рабські ланцюги.

Розірви обійми змори,
Крила випрями і линь!
Під крильми – степів простори,
Над крильми – висока синь.

6. ГОСТЯ

На мене цілий світ обидивсь.
У мій курінь, де тихий став,
Ніхто за місяць не навідавсь,
Ніхто сюди не завітав.

Але прийшла у гості Муза –
Таке трапляється в житті.
Гриби, картопля, кукурудза
Киплять сьогодні на плиті.

7. ТЕЧІЯ

**Час мимо нас тече собі нівроку,
Змиваючи череги поколінь,
А з нашого житейського потоку
Напитися прийде хіба що кінь.**

**З етюдником художник, слава Богу!
Його мине халепа отака.
Шмат полотна від рідного порога
В потік життя тече й не витіка.**

8. ОДЕСА, ВИД З МОРЯ

Світанок заведе в оману,
Хоч нас неначе не завів.
А море на межі туману
Діждеться зойків ревунів.

Благополучна, не для стреса
Година видалась м'яка.
Спочатку – профіль маяка,
А потім – бухта, порт «Одеса».

9. ДИВО МОРЯ

**Йдучи в походи, ми долали броди
І на шляхах не полишали віх.
Із моря ми чекаємо погоди,
Очікуємо ждаників своїх.**

**Очікуймо! Морська русалка вирне
І нам про диво моря розповість.
Передчуття я маю неймовірне
Про кожного, хто у житті не гість.**

10. ХВИЛЯ-ЧАЙКА

Обіцяв навіть бухту кисільну,
А залишив їй тисячу бід...
Хвиля кинула сукню весільну
На каміння холодне, як лід.

Розчаровані вигини тіла
Налетіли на щовб сумоти...
І розкрилено чайка злетіла –
Вже не хвиля, а птах самоти.

11. ЩАСТЯ НА ВОДІ

Зникло щастя? Не біда.
З бурунами горя
Збігли роки, як вода,
До синього моря.

Цілюються молоді,
Цілюються сиві.
Але чайки на воді
Теж таки щасливі.

12. ХВОРЕ МОРЕ

**Кльошить хвилями внапустку,
Днів жене гнівний ескорт –
Море прагне у відпустку,
Морю б треба на курорт.**

**Хвилі мчать, як тороплені,
Стугоняць у всі краї –
В моря скарги на легені
І на нутрощі свої.**

**Все живе, тікай навдери!
В морі гиблому – зона?,
Бо воно – носій холери,
Та іще чого, Бог зна.**

**Нездорове, тяжко хворе,
Як тобі від сну вставать?
Чорне море, Чорне море,
Як тебе урятувать?**

**Берегтиму, як могтиму –
Стоки загачу брудні...
Знаю я траву питиму
На самісінькому дні.**

**Не розвіються тривоги,
Де у берег б'є прибій.
Чорне море миє ноги
Україні дорогій.**

13. ДЕЛЬФІН

Завдали дельфіну шкоду.
І поранений дельфін
З моря виплив у негоду –
В нас шукав рятунку він.

Може, він під кіль потрапив,
Необачний, під гвинти?
Та якось unikнув страти
І наваживсь припливти.

Сподівався на порятунок
Там, де пляж, людей гурти...
Рана – це не подарунок,
Він благав допомогти.

**Люди, бачиться, не боги
Залишаються й тепер...
Не діждавшись допомоги,
Він затихнув і помер.**

**Не знайшлось дельфіну друга,
А підмоги – й поготів:
Ні ургентного хірурга,
Ні лікарні, ні бинтів.**

**Мав дельфін усі гаранті
На загибель, на біду.
Надто гірко помирати
У байдужих на виду.**

14. ЗИМА В ПОРТУ

І в холоди не замовка причал –
Напружено гримить, пульсує, грюка.
Північний вітер гострий, мов кинджал,
І гостра завірюха, мов шаблюка.

Йдуть вантажі з заобрійних доріг –
Їх депортують вітриги-гульвіси.
Сьогодні у коліно випав сніг,
Накинув тло суцільної завіси.

Під снігом зникли колії і брук.
У бухті лід довершує замкнутість.
Портальних кранів стріли – безліч рук,
Від холоду не можуть відмахнутись.

Рясні сніги тут – суцзя западня,
Для Півдня – клопіт і нові турботи.

**Але й така зима не припиня
Потужної портової роботи.**

**Як в жилах кров, потоки вантажів
Течуть крізь головну свою аорту,
Порт у напрузі, порт не спорожнів –
У праці кропіткій причали порту.**

**У нім шукає плем'я молоде
Романтики солоний смак принади.
Цілодобово трудиться-гуде
Новітня діорама естакади.**

**Хвилюється на рейді паропав
Перед заходом в порт, як завжди, всеує.
Хто синє море в душу увібрав,
Душа у того в пристрасті нуртує.**

15. КАРОЛІНО-БУГАЗ

Безодня приносить на спині
Й воліє на сушу вузьку
Обрушити хвилі неспинні
І висушить їх на піску.

Ці хвилі, як мокрі прочани,
Забачили сушу здаля...
Тонкий перешийок піщаний
Від моря лиман відділя.

Співають вітри дифірамби.
Хвиль котиться збурена рать.
Однак перепону із дамби
Не може й лиман подолать.

В лимані вода не солона
І живність у ній не така.

**І гасить прибій перепона,
І хвиля назад утіка.**

**А берег її, презухвалу,
В обійми чекатиме знов.
Із хвилею мовою шквалу
Він прагне відвертих розмов.**

**Ричать на морськiм видноколi
Гривастi прудкi буруни,
Неначе весь берег в розсолi
Рiшили втопити вони.**

**Тут чиниться пустомолотне
Хвиль збурених дiйство щораз.
І взимку, і в лiто спекотне
Шумить Каролiно-Бугаз.**

16. КАТАМАРАН

І знову варто жити ризиково
Бажаннями захопленому в бран.
Напровесні вздовж берега морського
Неквапно йде собі катамаран.

Немає шторму, блискавки і грому,
Нема негоди – віхоли чи злив.
Поволі судно йде, і ти – на ньому,
Хоч справді ти на ньому ще не плив.

Купають прибережні сині плеса
Утому, що зібралась відпочить.
З горба на горб розкинулась Одеса,
Вона в цвіту – цикадами сюрчить.

Видніються порталні крани з дока...
Чи сон цей вартий хоч би мідяка?
Повільно розвертається затока
Навколо стержня світу – маяка.

Якби я плавав на катамарані,
Що має дивну назву «Хаджибей»,
Я, мабуть, побував би у нірвані,
І нащо мені Токіо й Бомбей.

17. ЛЕГЕНДИ МОРЯ

Хвиля забуті буї
Топить і знову гойдає.
Море легенди свої
Поквапом розповідає.

Чуються нашепти хвиль,
Чується мова прибою.
Цей прибережний жангиль
Буде назавше з тобою.

18. ОСІДЛАННЯ ХВИЛІ

**В мить ревіння хвиль і супершторму
Випробуй талан свій зазвичай:
Не губися, а підтримай форму
І найбільшу хвилю осідлай.**

**Хвилю, котру звать дев'ятим валом,
Котрої чекала твоя стать, –
Будеш почуватися бувалим
І цю мить до скону пам'ятать.**

**Хвилю не приборкують успині,
Осідлать в бігу – понад усе!
І тоді вона тебе на спині
Рвійно, переможця, понесе.**

**Чести удостоїть невидальця
За стрімку таку коротку мить,
І від несподіванки зухвальця
Встигне, як належить, оцінить.**

**Ти ковнешся вліво, з'їдеш вправо:
Весь – увага, в ризику – увесь.
Хвиля пронесе тебе лукаво
Й норовисто скине тебе десь.**

**Хвилю осідлай, ревучу хвилю –
Силою поміряйся на воді!
Жаль, що я вже хвилю не осилю,
Як бувало в роки молоді.**

19. У СПЕКУ

Жарота розлилася на всі боки
Крізь променів гарячий частокіл.
Серпанно-димні миси і затоки,
І розпашіла спека доокіл.

Людина у цій спеці, як належне,
Що ховрашок під поглядом скопи.
Плато над морем рівне прибережне,
Ген, за лиманом перейшло в степи.

На все свою печать поклала змора,
Все прагне зав'ялити на корню.
Божественні й живі відтінки моря
Зомліли від нестерпного вогню.

День плутається в променевих пряжах.
Пляж схожий на забутий поясок.
Купаються купальщики на пляжах.
Накочуються хвилі на пісок.

20. КНИГА МОРЯ

Мій подих перехоплений, мій вигук –
Не переляк, не сніння наяву –
Читаю море, як розкрити книгу,
Захоплюючу, свіжу і нову.

В підтексті бачу тишу летаргії
І фрас штормів у профіль і анфас.
Читаються несамохіть події,
Що вічність закодовує для нас.

Розгоню я ламку солону кригу,
Серпанок і настирливий туман.
Час написав таку правдиву книгу,
В якій немає й слова про обман.

Читаємо розкрити книгу моря,
Нам зрозумілу вдень і уночі.
Природа і поет подібне творять,
І в них – одні й ті ж самі читачі.

21. ЧОРНИЙ «ПРИНЦ»*

**Передбачить не можна зарані –
Жде кончина кого чи полон...
За морями зостався в тумані
Морякам дорогий Альбїон.**

**Лиш рукою подать – Балаклава.
Непомітно і без суяти
Всіх чекала можлива преслава –
Залишалося в бухту зайти.**

**Та почався Содом і Гомора –
Морю також потрібен прокóрм:
«Принц» англійський, що жертва для моря
У ревучий розбурханий шторм.**

** В 1854 р. неподалік Балаклави в бурю потонув англійський військовий корабель «Принц», який пізніше назвали «Чорним», знайдений археологами в наші дні.*

**Під посиленим скрипом бізанним
Розгойдався й позбувсь якорів
«Принц» у бурю і став невпізнаним –
Від напруження геть почорнів.**

**Вдарив скелею Кримський півострів.
Захопив штормовий абордаж
Екіпаж: офіцерів, матросів
І надмірний у трюмах вантаж –**

**Всі припаси: провізію, зброю...
Та відкинутий раптом від скель
Захлинувся морською водою –
У пучину пішов корабель.**

**Тож, як шторму підхопляться ріки
Й розгойдається моря прогин,
Тут англійської мови уривки
Буцім вітер виносить з глибин.**

Andrew YEVSA

THE DOLPHIN

1. ON THE SEA
2. THE HEALTH OF THE SEA
3. THE PLAYFUL SEA
4. THE WAVE
5. THE BIRD
6. THE GUEST
7. THE STREAM
8. ODESSA, THE VIEW FROM THE SEA
9. THE SEA MIRACLE
10. THE WAVE-SEAGULL
11. THE HAPPINESS AFLOAT
12. THE ILL SEA
13. THE DOLPHIN
14. IN WINTER IN THE PORT
15. CAROLINO-BUGAZ
16. THE CATAMARAN
17. THE LEGENDS OF THE SEA
18. TO SADDLE THE WAV
19. WHEN IT IS HEAT
20. THE BOOK OF THE SEA
21. THE BLACK «PRINCE»

1. ON THE SEA

**On the sea the waves are very high,
The gurgling is the water space.
Without profs, a priori,
Like cormorant I am on waves.**

**The alarming time is known
While there is no calm and no breeze.
Up and down I am thrown
As usually at the time like this.**

2. THE HEALTH OF THE SEA

**The sea is always in good health,
And it is working night and day.
It washes stones, sand and shells,
Today is their bathing day.**

**The shore at last received the bathers,
The sea is now free of scrub.
The shore was touched by our prayers,
The sea is like the washing tub.**

3. THE PLAYFUL SEA

**High playful waters of the sea
Only the stillness can make less.
Rocking horizon we can see,
The skyline far away vibrates.**

**The sea water often swirls,
We pray to its omnipotence,
It's not often the sea is
Quite calm and has some time to rest.**

4. THE WAVE

**The waves while growing are vibrating
In the twilight of the nice-weather day.
In the Universe the sea is charming,
Its water changes colour every day.**

**Of the porcelain are morning stars.
At night the sea has no swirl.
I swim in it like fish, like pelengas*.
Its colour at that time is pearl.**

* red-finned mullet

5. THE BIRD

**You, as yesterday, are jaded,
And you haven't any strength.
Your soul today is very tired,
As if it is in servile chains.**

**Break apart the embrace of the tiredness,
Widely spread the wings and boldly fly!
Below the wings there are the steppe areas,
Above the wings there is the high blue sky.**

6. THE GUEST

**By the world I was offended,
My hut very quiet became.
Nobody for month me visited,
Nobody to see me came.**

**The Muse alone called upon,
In life it may occur so.
My food – mushrooms, potatoes, corn –
Today are bubbling on the stove.**

7. THE STREAM

**The time is flowing, passing us
And washing off the generations lots,
And to the stream of our lives
No one will come to drink, except a horse.**

**With painter's case the artist, let save him God!
Will not get into any trouble, no doubt.
The piece of canvas from the native threshold
Into the stream of life is flowing, never out.**

8. ODESSA, THE VIEW FROM THE SEA

**By dawn everyone may be deceived,
But we are quasi still quite well.
And on the verge of haze the quiet sea
Will wait and hear hooters' yell.**

**The weather is not stressful on the sea,
And everything is quiet on the board.
First the lighthouse through the mist we see
And then the bay and the «Odessa» port.**

9. THE SEA MIRACLE

**While hiking we were wading shallow streams,
And we did not leave any landmarks.**

**We are waiting for fine weather on the seas
And for those who may visit us.**

**For the sea mermaid let's wait! She has just dived.
She will explain the miracles of seas the best.**

**I have the odd conception in my mind
About each who is not in the life a guest.**

10. THE WAVE-SEAGULL

**The bays of custard he has promised,
The troubles are his promise prize.
The wedding dress the wave had thrown
Upon the stone, cold as ice.**

**The disillusioned flexions of the body
Had met a lot of sorrows and distress...
Seagull had spread its wings and flew up slowly
But only as a bird of loneliness.**

11. THE HAPPINESS AFLOAT

**If the happiness has vanished
It is not the grief, you see.
With distresses years passed
Like the water to the sea.**

**Being young they kiss the other's lips,
Grey-haired kisses other's cheeks.
Seagull afloat enjoyment feels
And gladly makes its funny tricks**

12. THE ILL SEA

**The overlapping surge is transitive.
The day is urged by the escort.
The sea would like to be at last on leave,
The sea needs now health resort.**

**Waves rush and buzz, and prance,
They are heard in the far place.
They complain of their lungs,
They complain of the entrails.**

**Everything, what is alive, quickly, run away!
Is the mud in the deep sea? Is it bad for health?
The sea is the cholera carrier today,
The God alone knows what is there else.**

**Unhealthy, heavily ill sea,
How are you at down getting up?
Black sea, my tireless Black sea,
What is to be done to save you up?**

**All my life I will be caring for you.
And completely I will block the dirty flow.
I will take the medicinal herbs for you,
They are on the very bottom, as I know.**

**If surfs are angry and the shores they beat,
Anxiety must not be cast away.
The blue Black sea for ages washes feet
Of our native and beloved Ukraine.**

13. THE DOLPHIN

**The harm was done to a dolphin at sea.
It had been badly wounded with an unknown thing.
The creature has emerged from the deep sea
It had the hope to be cured by the human being.**

**The dolphin maybe got under the keel
Or maybe under the screw's blade.
But, luckily, the creature was not killed,
The bold decision it had made:**

**With the hope for the rescue
To swim near to the beach,
Wherein the people were,
For help there to beseech.**

**The people never had been gods,
No one to help the dolphin even tried.
The creature no aid had got.
The dolphin became quiet and soon died.**

**Nobody there was the dolphin's friend.
There was no hospital, even the first aid,
No one was able its wound to attend,
No one could render the needed surgeon's aid.**

**Very unlucky fate the dolphin had,
No one rushed to help, even to try.
The feeling is too painful, bitter, sad
Before the listless crowd's eyes to die.**

14. IN WINTER IN THE PORT

**Even if it is cold winter weather,
When the northern wind is sharp like sword,
And the snow storm is sharp like dagger,
Hard work is not ceased in the sea port.**

**Sometimes the goods are from the quite far place,
They are accompanied by playful winds.
The snow is up to the knees these days,
The white tablecloth covers bays and fields.**

**In the port it covers all the railways and roads,
The bay will soon be covered with the ice.
The gantry-cranes as well cannot avoid these colds
And wait until the weather will be nice.**

**The snowy winter in the South always means
The troubles and new worries, discomfort.**

**But even the severe winters cannot cease
The hard, intensive work of the sea port.**

**Like the blood in veins, the streams of goods,
Are flowing steadily in their main aorta.
The uninterrupted are fright floods,
The moorages are working hard in the sea port.**

**Here the youth is often looking
For the salt taste of the romanticism.
Round-the-clock the port is working,
This tireless and healthy organism.**

**The ships are often and in vain disturbed
On the raid before to go for the mooring.
If one has in his soul the sea absorbed,
His soul with passion for the sea is burning.**

15. CAROLINO-BUGAZ

On its dorsum an abyss brings the waves
And throws them onto the narrow strip of land.
Its aim is to subdue unceasing waves
And to dry them there up on the clean, hot sand.

These waves are like the wet pilgrims,
From the great distance they can easily see
The sandy strip of land which is
Between the estuary and the sea.

The winds are singing prizes for the wave,
On their way the sea waves meet the dam.
The estuary waters are unable
To overcome such obstacle, this dam.

The estuary water is not salty.
Its living creatures are special in their way.
On meeting dam the surf becomes not mighty,
The waves are rolling backward, they quickly run away.

**But the shore will wait for such bold waves again,
To embrace these waves it wishes first of all,
And to have with them the open conversation
In the common for them language of the squall.**

**The quick breakers, each with a long mane,
The visibility is fine,
Are growling as if they have the aim
The shore to drown in the brine.**

**What the waves are doing all the time
Is quite useless for everyone of us.
But in summer and in winter time
There is busy Carolino-Bugaz.**

16. THE CATAMARAN

**It's rather worth to risk once more
When captured by desires you are boasting.
In early spring along the shore
The catamaran is slowly coasting.**

**There is no gale or thunder, no lightning,
No rainy weather, no heavy snow storms.
You are slowly on the catamaran coasting,
Though in reality you never on it was.**

**By blue shore reaches the fatigue is bathed,
The only wish to have at last some rest it had.
Odessa on the shore is widely spread,
Cicadas whistle, the city is the flowerbed.**

**The sun above the gantry-cranes is burning...
Does this dream deserve at least three penny piece?
The bay is round the lighthouse turning
As if the axis of the universe it is.**

**On the catamaran I also might be,
Which is such nicely named as "Khadzhibey".
The feeling like while the nirvana it might be,
Not being in Tokyo or in Bombay.**

17. THE LEGENDS OF THE SEA

**Forgotten buoys are covered with the waves,
And then again they are swinging.
The sea is slowly telling us legends,
Of new legends the world is thinking.**

**You hear whisper of the waves,
The language of the surf you hear.
And what you see in this vast place
Will be to you forever, dear.**

18. TO SADDLE THE WAVE

**When the supergale is raging
Keep your head and be as always brave.
Use this time for your gift testing,
Now you must saddle the highest wave.**

**«The ninth billow» the people call this wave.
After long waiting for the wave of such a kind
You feel you are the worldly-wise and brave.
This moment will remain forever in your mind.**

**Don't try to tame the wave when it is weak.
But try to saddle the wave when it is high.
You may be taken diligently, quick,
And feel as if above the sea you fly.**

**For such surprise the wave will not expect,
It will give its honour to the stranger anyway.
For the swift moment, boldness and quick act
It will appreciate you in a proper way.**

**You will slip to the left or will shift to the right,
Concentrated and attentive you will run a risk.
The wave will carry you quite slyly and not straight,
It restively will throw you off somewhere while frisk.**

**Saddle the wave when it is roaring,
Measure your strength with its, you have a chance.
I did it often when I was young.
I cannot do it now even once.**

19. WHEN IT IS HEAT

The hot paling of the rays
Were spreading the heat out.
The smoke-coloured capes and bays
Were sweltering around.

When it is heat one usually feels
Like gopher feels when it is gazed by an osprey.
The coastal plateaus are without heels,
They are called the steppes there, over the bay.

The swelter put the seal on everything we see.
To dry still standing plants, it is the swelter's aim
And even the divine and living tints at sea
Are languished too from the unbearable flame.

In the sunbeams the day is straying,
The beach is like by somebody's forgotten belt.
Some bathers in the sea are bathing,
The lazy waves are slowly rolling on the sand.

20. THE BOOK OF THE SEA

**I glanced at sea and gasped for air.
It is not daydream what I see.
And I exclaim but not of fear,
Like thrilling book I read the sea.**

**In the subtext I see the quiet of the Mass,
The front and side view of the gales.
For us encoded by eternity events
Are often read in our days.**

**The fragile salt ice I will scatter with a hook,
And I disperse the haze and the persistent mist.
For us the Time has written such a good true book
Without single word in it about twist.**

**To read the book of sea at night and the daytime we like.
We understand it well at any time, it's our aim.
Creations of the Nature and a poet are alike,
They are identical and their readers are the same.**

21. THE BLACK «PRINCE» *

**The sailors at that time could not foresee—
Glory, captivity as well as something else.
They were on the warship in the sea,
Their native Albion they had left in haze.**

**Balaklava on the shore was seen already,
Calmly and without vanity or fuss,
To wait for the glory sailors were ready
When the warship enters into the bay at last.**

**But suddenly for them the storm became,
The sea needs too the sustenance at times,
The roaring sea to its decision came:
That it would take the «Prince» for food that time.**

** The British warship the “Prince” had sunk during the Crimean war near Balaklava in 1854. Later it was called the «Black Prince». The ship has been found by archaeologists in our days.*

**The «Prince» was swinging on the stormy wave,
Its Mizzen-mast was squeaking on the deck.
The ship had lost its anchors in the gale,
And its strained body in the mist seemed black.**

**The «Prince» was stricken by the Crimean cliff,
The ship was boldly boarded by the storms.
Its officers and sailors went to the deep
And the important cargo of its holds.**

**The «Prince» had in its holds the weapon, food,
The ship was thrown suddenly off cliff.
It had been choked with the sea water flood
And went to the sea bottom like a skiff.****

**Since then when the skyline is swinging,
And heavy gale is roaring rather near,
It seems the wind sometimes is bringing
Fragments of English speech, which we can hear.**

****** *Any of various small boats.*

Анатолий ЯНИ

ДЕЛЬФИН

1. В МОРЕ
2. РАБОТА МОРЯ
3. ИСКРОМЁТНОЕ МОРЕ
4. ВОЛНЫ
5. ПТИЦЕ
6. ГОСТЬЯ
7. ТЕЧЕНИЕ
8. ОДЕССА. ВИД С МОРЯ
9. МОРЕ - УДИВИТЕЛЬНАЯ ВЕЩЬ
10. ВОЛНА-ЧАЙКА
11. СЧАСТЬЕ НАД ВОДОЙ
12. БОЛЬНОЕ МОРЕ
13. ДЕЛЬФИН
14. ЗИМА В ПОРТУ
15. КАРОЛИНО-БУГАЗ
16. КАТАМАРАН
17. ЛЕГЕНДЫ МОРЯ
18. ОСЕДЛАЙ ВОЛНУ!
19. ЖАРА
20. КНИГА МОРЯ
21. ЧЕРНЫЙ «ПРИНЦ»

1. В МОРЕ

**Волны море раскачали,
Клокоча, как мощный чан.
И на волнах без печали
Я качаюсь, как баклан.**

**В этот час прихода бури,
Снова штиль щекочет бриз,
Я – то брошен ввысь, к лазури,
То опущен в воду, вниз.**

2. РАБОТА МОРЯ

**Море работает жадно, натужно –
Труд его вечен и лих.
В море сегодня камней постирушка,
Стирка ракушек морских.**

**В море сегодня нелёгкая стирка –
Прачечной стало оно.
Море работает, как богатырка,
Прачкой, в ком силы полно.**

3. ИСКРОМЁТНОЕ МОРЕ

**Играет моря водомёт –
Ничто его не успокоит.
Волна качает горизонт,
И слышится, как небо стонет.**

**Бурлит и пенится вода,
И мы – в плену её веселья.
И кажется, что навсегда
Сломалась неподвижность штиля.**

4. ВОЛНЫ

**В лепестках рассветной розы
Пробуждается рассвет.
Волны чуть дрожат, как грёзы,
И опять меняют цвет.**

**Из фарфора – звёзды утра.
Предрассветный тихий час.
Среди волн из перламутра
Я плыву, как пеленгас.**

5. ПТИЦЕ

**Хоть в полёте ты устала,
Не хватает сил лететь,
Хоть крыло не из металла,
Нужно путь преодолеть.**

**Разорви бессилья цепи
И победой ты гордись!
Под крылом – родные степи,
Над крылом – лазури высь.**

6. ГОСТЬЯ

Мир не в ладах со мною что-то.
И в мой шалаш, что у пруда,
Едва ль наведается кто-то,
Никто не заглянул сюда.

Одна пришла лишь в гости Муза,
Хоть обстоятельства не те.
Грибы, картошка, кукуруза
Кипят сегодня на плите.

7. ТЕЧЕНИЕ

**Эпоха мимо нас течёт рекою,
Смывая поколений череду.
Что после нас? Колдую над строкою.
И рыба вряд ли выживет в пруду.**

**Зато искусство вечно, слава Богу!
Оно, минуя сотни передряг,
Течёт из детства в жизнь! Ему – дорогу!
Его потока струи бег напруг!**

8. ОДЕССА, ВИД С МОРЯ

Опять в обман зовут рассветы,
Хоть нам не нужен этот зов.
А море, чьи шторма воспеты,
Опять, как видно, ждёт штормов.

Благополучной, не для стресса
Погода выдалась пока.
Сперва – лишь профиль маяка,
Потом – и гавань, порт Одесса.

9. МОРЕ – УДИВИТЕЛЬНАЯ ВЕЩЬ

**Опять мы смело ринулись в походы.
Отважен каждый и немного лих.
Нередко мы у моря ждём погоды
И ожидаем чаяний своих.**

**Ждём, что русалки, вынырнув из моря,
Воскликнут: «Море – чудо из чудес!»
И слышно, как пассаты, волнам вторя,
Целуют этих сказочных принцесс.**

10. ВОЛНА-ЧАЙКА

Обещал ей кисельные бухты,
А оставил – от клятвы золу...
О, волна! Резко бросила вдруг ты
Платье свадебное на скалу.

Обречённое тело отчаянно
Налетело на горестей бриг...
И взлетела тревожная чайка –
Не волна – одиночества крик.

11. СЧАСТЬЕ НАД ВОДОЙ

Счастье тает? Не беда.
Не поддайся горю!
Годы мчатся, как вода,
К голубому морю.

Целуется молодой,
Целуется старый.
Взмыли чайки над водой,
Словно счастья чары.

12. БОЛЬНОЕ МОРЕ

Море стонет, то и дело
Возвратиться хочет в порт.
Видно, в отпуск захотело,
Морю б надо на курорт.

На курорте б подлечилось –
Не стонало до зари.
Что-то с лёгкими случилось,
Хрипы слышатся внутри.

Тяжело болеет море,
Не встаёт, во сне хрипя.
Море Чёрное, о горе,
Как же мне спасти тебя?

**Я сниму с тебя усталость.
Ты – в моих ладонях двух.
Видно, нефти наглоталось.
Я спасу тебя, мой друг.**

**Грязных стоков путь никчемный
Перекрыть бы надо мне,
Излечить травой лечебной
Приглубь в жёлтой слабине.**

**И развеются тревоги,
Успокоится прибой.
Понт Эвксинский моет ноги
Украине дорогой.**

13. ДЕЛЬФИН

**В море ранили дельфина,
Вред дельфину причинён,
И у нас, людей, как видно,
Стал искать спасенья он.**

**Вдруг под киль попал он разве,
Под винты смог угодить?
Но сумел избежать казни
И отважился приплыть.**

**И, надеясь на спасенье,
Выбивался весь из сил –
Здесь, на пляже, в воскресенье
Нашей помощи просил.**

**Люди, ясно всем, не боги.
Это ж видно и теперь.
Зря мечтая о подмоге,
Он затих и принял смерть.**

**Не нашлось дельфину друга,
Кто помочь бы был готов:
Ни ургентного хирурга,
Ни больницы, ни бинтов.**

**Утекла заката зорька.
Тело брошено на сушь.
Умирать ужасно горько
В атмосфере стылых душ.**

14. ЗИМА В ПОРТУ

**И в стужу не смолкает наш причал –
Пульсирует, грохочет напряжённо.
С норд-остом я сравнить могу кинжал,
А эту выюгу – с саблею стозвонной.**

**Рокочет море, как гигантский цех,
Из дальних стран идут в Одессу грузы.
Сегодня по колено выпал снег,
Однако порт не ощутит обузы.**

**Спят мостовые под напевы выюг,
А в бухте лёд, как серебро, искрится.
Портальных кранов стрелы – бездна рук,
Но им от буйной выюги не отбиться.**

**Укрыла город снежная чалма,
И навязались новые заботы,**

**Но и такая снежная зима
Портовой не застопорит работы.**

**Текут, как в жилах кровь, таков удел,
Потоки грузов сквозь свою аорту.
Порт – в напряженье, порт не опустел –
В работе день и ночь причалы порта.**

**Солёный вкус романтики морской
В родном порту опять найти мы рады,
Где трудится – немолчна, как прибой, –
Конструкция новейшей эстакады.**

**Захода в порт ждёт сухогруз, трубя,
Как будто говорит Одессе: «Здравствуй!»
У тех, кто моря соль вобрал в себя,
Душа кипит с неистовою страстью.**

15. КАРОЛИНО-БУГАЗ

**Пучина, чьи дерзости вольны,
Опять совершает прыжок:
Вздымает всевластные волны,
Чтоб выплеснуть их на песок.**

**Спешит перешеек песчаный
От моря лиман отплеснуть,
Где странницей пенновенчанной
Волна ищет к суше свой путь.**

**Бриз морю поёт дифирамбы,
Волн катится вольная рать,
Однако с характером дамбы
Не в силах лиман совладать.**

**Не то здесь и рыбы хождение,
Не так и вода тут вольна,**

**Где гасит волну преграждение,
Где мчит восвояси волна.**

**А берег волну у причала
В объятия снова зовёт
И с нею стилистикой шквала
Бесед откровеннейших ждёт.**

**Вскипает в лихой фарандоле
Бурунов воинственных прыть:
Весь берег в бурливом рассоле
Задумали вдруг утопить.**

**Не видно предела задору.
Вновь волны пускаются в пляс.
Зимою и в летнюю пору
Шумит Каролино-Бугаз.**

16. КАТАМАРАН

И снова стоит жить. И жить толково.
Желаний добрых в сердце – океан.
Весенним днём вдоль берега морского
Гуляет по воде катамаран.

И кажется, погоды нет уютней.
Ничто не предвещает шторм иль гром.
Легко скользит корабль, и ты – на судне,
Хоть вправду и не плыл ещё на нём.

Вода прозрачна. На душе – небесно,
И солнце поднимается в зенит,
А на холмах раскинулась Одесса.
Она – в цвету. Цикадами звенит.

Портальный кран стрелой летит из дока...
Иль этот сон не стоит медяка?
Я вижу, как вращается затока
Вокруг Вселенной стержня – маяка.

Когда б я плавал на катамаране
С названием волшебным «Хаджибей»,
Я пребывал бы, может быть, в нирване,
И не нужны ни Лондон, ни Бомбей.

17. ЛЕГЕНДЫ МОРЯ

**Волны колышут буи,
Топят, качая потешно.
Море легенды свои
Мне повествует поспешно.**

**Слышу я волн говорок –
Слово дано и прибою.
Этот морской диалог
В сердце ношу я с собою.**

18. ОСЕДЛАЙ ВОЛНУ!

**В час, когда грохочет с диким воем
Штормовая грозная волна,
Не теряйся, храбрым будь, как воин,
Оседлай волну, как скакуна!**

**Пусть её зовут девятым валом,
Ты – сильней её, ты – Человек!
Ощути себя, мой друг, бывалым,
Чтоб запомнить этот миг навек!**

**Нет, волну не усмиряют круто.
Оседлай её, как смелый бриг, –
И она тогда тебя на крупе
Понесёт – лишь в этом счастья миг.**

**Вновь кипя ретиво, беспокойно,
Удостоив званьем смельчака,
Дерзость оценив твою достойно,
Вознесёт тебя под облака.**

**Влево отшвырнёт, закинет вправо.
Пену закусив, как удила,
Пронесёт волна тебя лукаво,
Сбросив своенравно вдруг с седла.**

**Оседлай волну, как кобылицу, –
Пусть с тобой поборется вода!
Жаль, что мне с волной уж не сразиться,
Как бывало в юные года.**

19. ЖАРА

**Жара всюду лилась через горячий
Забор из колеб солнечных лучей,
Через шоссе, затоки, мысы, дачи.
Не ведал я жарыни горячей.**

**И все вокруг томились мы от зноя,
Как суслики под взглядами орла,
Где плоскогорье – ровное такое,
А за лиманом степь сухая шла.**

**Жара нас доводила до измора.
Казалось, всё кругом полно хандры.
Живые существа оттенков моря
Оцепенели тоже от жары.**

**День заблудился в лучезарной пряже.
Был пляж похож на женский поясок.
Каких купальщиц видел я на пляже!
Катило море волны на песок.**

20. КНИГА МОРЯ

**О, море! Сердца стуки все бери ты!
Не снишься ты – я наяву с тобой!
Читаю моря фолиант открытый,
Волнующий и свежий, как прибой.**

**В подтексте – безмятежность летаргии
И шторма гнев и в профиль, и анфас.
Читаю бриз и паруса тугие,
И волны, что кодируют всех нас.**

**Солёных льдин я прогоняю бремя –
Так руки солнца гонят прочь туман.
Такую книгу написалo время,
В которой нет ни слова про обман.**

**Мне книга моря всех томов дороже.
Её листаем ночи мы и дни.
Природа и поэт творят похоже,
У них же и читатели одни.**

21. ЧЁРНЫЙ «ПРИНЦ»*

**Невозможно предвидеть заранее,
Ждёт кого из нас казус какой.
За морями остался в тумане
Альбион, морякам дорогой.**

**Лишь рукою подать – Балаклава
Ожидала их милях в пяти
И, конечно, возможная слава –
Только в бухту осталось войти.**

**Но стихия взревела нежданно.
Видно, морю был нужен прокорм,
Где внезапно сошлись два титана:
«Принц» английский и яростный шторм.**

** В 1854 году недалеко от Балаклавы в бурю затонул английский военный корабль «Принц», который позже был назван «Чёрным». Недавно найден археологами.*

**«Принц» метался в безумье по морю.
Обрывались его якоря.
Кто помог бы здесь чёрному горю?
Ураган разыгрался не зря.**

**«Принцу» Крымский стал чужд полуостров:
Вмиг захваченный штормом, угрюм
Экипаж из британских матросов,
Перегружен, к тому же, был трюм.**

**Роковой атакован бедою.
Всё пропало: оружие, еда...
Захлебнулся водою морскою
И в пучину ушёл навсегда.**

**Закипают солёные брызги,
И слышны в этом рокоте брызг,
Как фрагментами речи английской
С Чёрным морем беседует бриз.**

ШУПТА Дмитро Романович, народився 20 січня 1938 року в селі Курінька Чорнуського району Полтавської області. Закінчив з відзнакою Кримський держмедінститут, працював хірургом. В'язень сумління. Член НСПУ, НСЖУ. Заслужений працівник культури України. Автор понад 30 збірок поезій. Перекладач. Має наукові праці з медицини.

ЄВСА Андрій Іванович народився 1 січня 1927 року в с. Іваниця Ічнянського району Чернігівської області. Закінчив Одеський державний педагогічний інститут іноземних мов.

Переклав з англійської твори Дональда Бартельма, Стена Барстоу, Річарда Баха, Луї Берн'єроса, Ентоні Берклі, Джорджа Бірмінгема, Амброза Бірса, Рея Бредбері, Лоуренса Вілсона, П.В. Вудгауза, Джона Гарднера, Джона Гендса, В. Джейкобза, Стенлі Елліна, Джона Д. Карра, Еллері Квіна, Джеймса Кейна, Агати Крісті,

Дейвіда Куоммена, Вернера Ліндермана, Стефана Лікока, Бернарда Маламуда, Уільяма Марча, Г. Монро, Джона Мортонна, Білла Пронзіні, Уїл'яма Сарояна, Еріка Сігела, Генрі Слесара, Ф.Р. Стакнота, Джеймса Тербера, Елвіна Тоффлера та інших.

Твори в перекладі А. Євси друкувалися в газетах, журналах, виходили окремими виданнями.

Член НСПУ. Член НСЖУ. Лауреат премії ім. П. Куліша.

ЯНІ Анатолій Іванович народився 10 квітня 1941 року в Одесі, закінчив філфак Одеського держуніверситету ім. І.І.Мечникова. Багатожанровий поет і перекладач. Член НСЖУ, член філософського товариства Російської Академії наук. За переклади всіх сонетів Шекспіра удостоєний звання академіка слов'янської академії Ірландії і Великобританії.

Літературно-художнє видання
ШУПТА Дмитро Романович

ДЕЛЬФІН
Поезії

Упорядник і редактор
Оксана Шупта-В'язовська

Редактор англійського тексту
Ольга Сметанко

Художнє оформлення **Д. Шупта**

Технічний редактор та комп'ютерна верстка
Валерія Нечерда

Коректор **Ян Таїровський**

Здано до набору 20.02.2008

Підписано до друку 2.03.2008.

Формат А-6

Папір офсетний. Друк. арк. 2

Наклад 1500 прим. Замовлення № 2403/01

Видавництво «Толока», Київ, вул. Підвисоцького, 3

ISBN 966 - 7990 - 28 - 1

Видруковано у друкарні «Апрель»

м. Одеса, вул. Успенська, 60

8 0482 35-79-76